

FILMŠULA, Kosovelov dom Sežana, petek, 2. februar 2018 ob 15h

MOJA ŠOLA SE POTAPLJA V MORJE

My Entire High School Sinking Into the Sea, ZDA 76 min, 2016

Režija, scenarij in animacija: Dash Shaw
Montaža: Alex Abrahams, Lance Edmands
Glasovi: Jason Schwartzman, Lena Dunham, Reggie Watts, Maya Rudolph, Susan Sarandon

Producenti: Joshua Blum, Tyler Davidson, Kevin Flanigan, Matthew Johnson
Glasba: Rani Sharone
Nagrade: Nominacija na Berlinalu 2017 (kristalni medved)

KRATKA VSEBINA IN OCENA

Tokratni film je nekaj posebnega. Ob njem lahko uživate kot pri ničkoliko animiranih serijah s Cartoon Networka kot so *Dexter's Laboratory*, *Cow and Chicken*, *Johnny Bravo*, *Two Stupid Dogs*, *Samurai Jack* idr., če naštejemo le nekaj hitov iz poznih 90ih, ki jih je producirala ta ameriška televizija. Zgodba filma *Moja šola se potaplja v morje* je preprosta, avanturistična in predvsem – zabavna. Ponuja pa film tudi nek izredno pomemben presežek, svojstven in umetniški pečat ustvarjalca Dasha Shawa, sicer izredno poznanega in priznanega stripovskega mojstra na ameriških tleh. Tako je film je izredno lep prenos stripovske umetnosti v gibajoče slike.

Ambiciozni najstnik Dash (ja, film črpa iz avtorjevih najstniških prigod!) in njegov najboljši prijatelj Assaf na šoli nista najbolj priljubljena. Preboj načrtujeta z raziskovalnim in drznim pisanjem za šolsko glasilo, ki ga sicer še redkokdo sploh vzame v roke, a kakovostne vsebine bi naj to spremenile. Dashu ni po godu Assafova romanca z Verti, urednico glasila. Poleg tega pa mu na uho pride še šolska skrivnost, ki dokončno pretrese njegov svet in zaupanje v vse. Tukaj pa je še potres ...

TEME ZA RAZMISLEK

ANIMIRANI FILM

Vzniki animiranega filma segajo v čas, ko filma še ni bilo. Najprej kirurško odkritje na področju človeške optike im. »persistenca vida«, nato protofilmski poskusi Edwarda Muybridga z njegovim fotografiranjem hitro-gibajočih reči (živali, vozila, atleti idr.), ki so pripomogli, da se je lahko film razvil iz nivoja lanterne magice, kjer pa so glavno vlogo še vedno imele statične podobe (ilustracije, kasneje fotografije). A resni poskus animiranega filma seže v letnico 1906., ko je James Stuart Blacton skupaj s Thomasom A. Edisonom (tako je, s tem »the« Edisonom) posnel kratki film *Smešni izrazi zabavnih obrazov* (*Humorous Phases of Funny Faces*).

Animirani filmi kategoriziramo na naslednje tehnike: risani, stop-motion, računalniški in praskani animirani film; največji čar pa je, če ustvarjalci s tehnikami uspejo ustvarjati ti. **transformacije** iz nekih podob, oblik, v nove (pomene). Ta je v bolj ekspresivni rabi lahko na nivoju neposrednih sprememb form in oblik, lahko pa je bolj regresirana na ravni ustvarjalnosti tehničnih sredstev. Če pri »klasičnem« filmu govorimo o specifičnih izraznih sredstvih kot so montaža, kader, raba kamere itd., se pri animiranem filmu k temu dodajata tako še **animiranje** in že omenjena transformacija.

Moja šola se potaplja v morje je tako kot mnogo avtorskih animiranih filmov neke vrste hibrid, a ne toliko med različnimi tehnikami, kolikor pa bolj v spoju s stripovsko umetnostjo. Gre za ti. »**delno animacijo**« (*limited animation*), kjer je sredstvo animiranja uporabljeno reducirano – podobe se ne premikajo po postopku 25 sličic na sekundo (25 fps), kakor se gibljejo v filmih na splošno, temveč so podobe počasnejše, umirjene.

Kako Shaw vzdržuje napetost in tempo filma, če se osredotočimo na likovnost filma? Kako bi opisali izgled likovnega stila avtorja? Ali so v filmu kakšna sredstva transformacije?

AVTORSKI FILM IN DASH SHAW

Vedno bodimo še posebej pozorni na ustvarjalce, ki so pri svojem filmskem delu vključeni v več aspektov – s tem uspešneje nadzirajo ustvarjalni proces in si v močni želji oblikujejo svoj stil, svojo izraznost. Takšnim filmom pravimo **avtorski filmi**. Ni pa seveda nujno, da gre vedno za večjo prežetost režiserjev v različnih delovnih procesih filmskega ustvarjanja, temveč tudi za njihova intenzivna sodelovanja z drugimi sodelavci pri produkciji snemanja, ki kot rezultat prinašajo svojstvene zaključke. Kar gledamo v Filmšolskem abonmaju so z le redkimi naslovi prav – avtorski filmi.

Dash Shaw je v New Yorku živeči stripar in animator, ki je leta 2016 izdal grafični roman »*Cosplayers*« pri Fantagraphics Books. Izdal je še stripe »*Doctor*«, »*BodyWord*«, »*Bottomless Belly Button*«, »*New School*« pa je National Public Radio imenoval za najboljšo knjigo leta. Njegovo animirano delo obsega kratke filme »*Wheel of Fortune*«, »*Blind Date 4*«, video za Sigur Ros »*Seraph*«, ki je bil v uradni selekciji Sundance festivala, ter spletno serijo »*The Unclothed Man in the 35th Century AD*«. *Moja šola se potaplja v morje* je njegov celovečerni prvenec. Tako se v tem filmu Shaw izkazuje kot ustvarjalec likovne podobe, animator, režiser in scenarist. Avtor je tako svoje stripe spremenil v gibajoče podobe, želel je narediti »*sanjsko filmsko uspešnico: eksplozivni umetniški film katastrofe*«.

Zakaj je pri ustvarjanju avtorskega dela tako zelo pomembno, da ima avtor filma dobre (izvršne) producente? Katere stripovske (animirane) filme poznate – kakšne so razlike med njimi? Kdo so junaki Shawovega filma in kakšni so?

FILM O ODRAŠČANJU

O filmih o odraščanju (»coming-of-age«) smo v Filmšuli povedali že dosti (*Tisto, Mesečina, Vse tiste lepe stvari, Pobalinka, Banda punc* idr.), zato tokrat le izpostavljam to temo kot ključno prezentno v oblikovanju zgodbe. Shaw je film zasnoval na lastnih pripetljajih iz svojega srednješolskega obdobja, ki pa jih je pikantno posipal s surrealnimi zapletmi – kar dela ta animirani film kot tak polnovreden. Oživlja namreč nekaj, kar ni mogoče oživeti (lat. *anima* – duša, *animare* – oživeti, premakniti). Filmu pa ne manjkajo tudi ključne poduke o iskrenem prijateljstvu, ljubezni, pogumu, ustvarjalnosti in še čem, kar preganja najstniške možgane precej bolj silovito kot bi to bilo verjetno potrebno.

ŠE NEKAJ FILMOV

Sobotni klub (*The Breakfast Club*, John Hughes, 1985), *Freaks and Geeks* (serija 1999-2000), *Beavis and Butt-Head* (serija 1993-2011), *Stranger Things* (serija, 2016), *Super 8* (J. J. Abrams, 2011), *Čarljive svet* (*The Perks of Being a Wallflower*, Stephen Chbosky, 2012), *Medena koža* (*Couleur de peau: Miel*, Jung, 2012), *Banda punc* (*Girlhood*, Céline Sciamma, 2014), *Gospodar muh* (*Lord of the Flies*, Peter Brook, 1963), *Elephant* (Guy Van Sant, 2003).